

tu— ja és més diferent, sinó perquè a Espanya ja es troben formes amb la combinació *tamb-* en el segle XIV, i el focus d'aquesta alteració és en la Península, o màxim França, no pas en el Mediterrani central o oriental. La versemblança és que aquí, com sol succeir, el turc rebí i no doní, o merament coincideixi. — 4a, b ¿Hi ha quelcom més en *tabalet*? En *gent tabalot*, la falta de concordança no és més sorprenent que l'ús de «un *tabola*» del Lab., i mostra el lligam derivatiu de *tabola* → *tabolot* → *tabalot*, col·laborant amb (a)*tabalat* → *tabaladot* → *tabolot*. D'altra banda no voldria descartar la possibilitat que hi hagi col·laborat encara algun terme tradicional de bruixeria o pseudo-màgica. Però desconfiem del que segueix: «Lo Raby Sarayha, per altra nom dit En Ferrer, explicà al famós nigromàntich Enrich de Villena, alguns *tabbalot* de completa eficàcia --» i cita de «Enrich de Villena: Tratado de aojamiento o fascinología», *BABL* x, 200. No em vaga per entrar en indagacions d'autenticitat, però el lingüista escarmentat per les contínues confusions entre *c* i *t* dels documents vells, per part d'erudits no lingüistes, i certs plumífers que ells lloguen, voldria estar segur que aqueixa *t-* no és una *c-* mal llegida, abans de pendre en ferm cap lligam amb la *cabbala*, amb els abstractes rabínics en *-ot*, i amb els plurals àrabs en *-ât* sovint pronunciats *-ât*.

Tabal, V. *tàvec* *Tabala*, *tabalada*, *tabaler*, *tabalet*, *tabaleter*, *tabalis*, V. *tabal* *Taballàs*, V. *padellàs* *Tabalot*, V. *tabal* *Tabanada*, *tabanar*, V. *tabac* i *Tabanc*, V. *tàvec* (no ha estat mai cat. en el sentit de 'taulell') *Tabanec*, V. *tebi*

Tabanta 'davantall': ja tractat a GAVANY. Suplementem. Gandesa «*tabanta*: davantal de pell usat esp. per a segar» (Amades, *Excursions* III, 190); 'davantall' tort. (BDC III, 111); «davantall de cuyro, de sabater o ferrer» (*Tort. i Rib. d'Ebre*, en *Misc. Folkl.* d'Àrabia, p. 169, *taranta* err. tip.) marroquí *tabânda* «tablier que porten les serruriers» (Dombay, c. l'a. 1800, Dozy, *Suppl.* I, 1460). No hi ha cap raó per grafiar *tavanta* com fa *AlcM*: totes les cites són de parlars que confonen *-b-* amb *-v-*. Hi ha variants amb contaminacions d'altres mots; molt natural la de *tapar*: «*cuixeres: tapanta* de pell partida en dos canals --», GaGirona (*Voc. Maestr.*); per a andal. *toblante* i murc. *tarabante*, V. *talabante* a *TALABARD*. És casual la semblança amb l'hapax *topanta* 'factòtum' del *Satyricon* (xxxvii, 4), que sembla ser substantivació d'un grec vulgar *τὸ πᾶντα* 'el tota-cosa'.

Tabard (DFa., no hi ha cap raó per grafiar *tavard*, com fa *AlcM*): ja se n'ha tractat a GAVANY. Una de les dades més antigues és «*tabart* de blau d'Ipre» en un doc. de 1279-99, que sembla ser empordanès (*BABL* VII, 246). En el S. xv el mot en català es devia distanciar de l'it. *tabarro* (perquè fos menys viu o s'apliqués a una peça diferent): en el *Decam.*, trobant que un capellà, per seduir una dona, li ofereix «questo

mio *tabarro* di sbiavato» (VIII, § 2, ed. 1961, 475.26) els adaptadors cat. traduïren «manto blau» (443.9f.).

Tabarra, castellanisme: V. a *TÁBANO*, *DECH* v, 356b51ss. *Tabba*, V. *taba* i *Tàbec*, V. *tàvec* *Tabella*, *tabella*, *tabellió*, +*tabellionar* 'propi d'escrivans i notaris', *tabellionat*, V. *taula* *Taberina*, si no hi ha error de lectura en la cita d'*AlcM*, deu estar per *tabarina*, en relació amb l'it. *tabarro* i *tabardina*, estudiats junt amb *tabard* i *gabardina* a GAVANY *Taberna*, *tabernacle*, *tabernari*, V. *taverna*

TABES, pres del ll. *tabes* 'corrupció, putrefacció, consumpció'. □ 1.ª doc.: DFa. Només tecnicisme mèdic.

DERIV.: *Tàbid* [1905, Bulb.]. *Tabescent* [DOrt.], *tabescència*; *contabescent* [DOrt.]; *contabescència*. *Tàbic*. *Tabifíc*.

TABI, 'certa tela de seda', de l'àr. *attābi* id., dita així perquè es fabricava a *Al-Attābiya* 'suburbi de Bagdad'. □ 1.ª doc.: 1616. Potser rebut per conducte del francès [S. xv] o de l'italià [princ. S. xvi]. Per a detalls i bibliografia, veg. TABÍ, *DCEC/DECH* [1604].

Tabic, castellanisme, de l'arabisme castellà *TABIQUE* (*DCEC/DECH*). Només *ENVA* (i en certes zones *barandat*) tenen ús arrelat i tradicional en cat.; ni com a terme tècnic d'anatomia no es veu cap raó perquè no es pugui usar *envà* (o si es vol *barandat* o *paredó*). Cal ser intransigents amb els castellanismes certs, no arrelats i evitables.

Tàbid, V. *tabes* *Tabissot*, V. *tibassot* i *tibossot* a *TIBAR* *Tablis*, V. *tala*

TABOLA, mot del llenguatge afectiu, i per tant documentat tardanament en català, i d'etimologia incerta; primer apareix en les formes *tabaola* o *bataola*, que semblen haver passat al castellà ajargonat dels Ss. xvi-xvii des del parlar de la germania valenciana; és versemblant que es tracti del mateix mot que *batayola*, variant de *batallola* 'barana de la nau de guerra darrere la qual es protegien els soldats en atansar-se a l'abordatge', d'on es passà a 'lloc de combat, fragor i cridòria dels assaltants': és diminutiu de *BATALLA*; sembla que la *-y-* desaparegué per la pronúncia dialectal i que *tabaola* sortí de *bataola*, per metàtesi, però és possible que contribuís a totes dues coses la influència de l'àr. *tabūil* (pron. vulgarment *taūil*) 'aparells, ornament, magnificència', que també sembla haver tingut el sentit de 'tràngol, esvalot'. □ 1.ª doc.: *tabola*, fi S. xviii; *tabaola* en cat., mj. S. xvii; en castellà ajargonat, tant *tabaola* com *batahola* es troben des de poc després de 1600; *batallola*, *-ayola*, com a nom de la defensa nàutica, en català des de 1354, des d'on passà a les llengües germanes (cast., fr., it.), en les quals no apareix fins al S. xvi.

Des de la publicació del *DCEC* no s'ha publicat res